

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL SPORTO ĮSTATYMO NR. I-1151 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-908 1 IR 2 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, SVEIKATOS DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1343 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336 6 IR 12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-110 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TAP-22-899; 22-5027(2)) (toliau kartu – Projektai)

2022-05-23 Nr. NV-1411

Vilnius

Projektų rengėjas - Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau - Ministerija).

Projektų tikslas. Seimui priėmus atitinkamus Loterijų įstatymo ir Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo pakeitimus siekiama užtikrinti tvarų olimpinių sporto šakų finansavimą iš vieno šaltinio, didinti valstybės stipendijas visiems sportininkams bei suvienodinti jų dydžius už tuos pačius pasiekimus negalia turintiems ir jos neturintiems sportininkams, kartu valstybės lėšomis užtikrinant ir jų socialines garantijas. Taip pat įtvirtinti kriterijų dėl valstybės premijų už į olimpinių, paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių programas įtrauktoje rungtyje pasiektus sportininkų laimėjimus dydžių diferencijavimo bei atlikti kitus aktualius pakeitimus.

Dabartinė situacija. Šiuo metu:

• **Valstybės stipendijos:**

- Skiriamos sportininkams pasiekus Sporto įstatyme nurodytus laimėjimus (olimpinių žaidynių ar į olimpinių žaidynių programą įtrauktos rungties pasaulio čempionatų 1–16 vietos laimėtojams; į olimpinių žaidynių programą įtrauktos rungties Europos čempionatų ar Europos žaidynių, pasaulio jaunimo čempionatų, jaunimo olimpinių žaidynių, paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių 1–6 vietos laimėtojams; į paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių programą įtrauktos rungties pasaulio, Europos neįgaliųjų ar į olimpinių žaidynių programą įtrauktos rungties Europos jaunimo čempionatų 1–3 vietos laimėtojams; į paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių programą įtrauktos rungties pasaulio jaunimo ar Europos jaunimo neįgaliųjų čempionatų 1 vietos laimėtojams). Valstybės stipendijų dydžiai, priklausomai nuo pasiekto laimėjimo, skirtingi. Didžiausia stipendija mokama už olimpinių žaidynių 1 vietą – 27 bazinių socialinių išmokų (toliau – BSI) dydžio (1 134 Eur), mažiausia - 3 BSI (126 Eur) už pasaulio jaunimo čempionatų, jaunimo olimpinių žaidynių 4–6, Europos jaunimo čempionatų 2, 3, pasaulio jaunimo neįgaliųjų čempionatų ar Europos jaunimo neįgaliųjų čempionatų 1 vietas.
- Sportininkų su negalia ir neturinčių negalios valstybės stipendijų dydžiai už to paties lygmens pasiektus laimėjimus skiriasi (pvz., už olimpinių žaidynių 1 vietą sportininkui be negalios skiriama 27 BSI dydžio (1 134 Eur) valstybės premija, o už paralimpinių, kurčiųjų žaidynių 1 vietą – 23 BSI (966 Eur)).
- Valstybės stipendijos priklausomai nuo pasiekto laimėjimo mokamos arba neterminuotai, arba 4 metus, arba iki kitų tos pačios kategorijos tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų, kurios vyksta po tų tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų, kuriose buvo pasiektas tam tikras laimėjimas, paskutinės dienos, bet ne ilgiau kaip 2 metus. Šiai dienai sportininkams, kuriems valstybės stipendija mokama iš valstybės biudžeto, nėra užtikrinamos socialinės garantijos. Valstybės stipendijas moka Ministerija. Lietuvos tautinis olimpinis komitetas (toliau – LTOK) sportininkams taip pat skirdavo stipendijas. Seimui priėmus Loterijų įstatymo ir Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo pakeitimus ir padidinus

Ministerijos asignavimus, įsipareigota atlikti valstybės stipendijų dydžių peržiūrą, siekiant, kad sportininkai gautų ne mažesnes stipendijas, nei gaudavo iki šiol iš dviejų šaltinių.

- Šiuo metu valstybės stipendijos yra mokamos 76 sportininkams be negalios ir 43 turintiems negalią sportininkams. Valstybės stipendijoms 2020 m. skirta 901 326 Eur, 2021 m. – 952 350 Eur valstybės biudžeto lėšų.
- **Valstybės premijos:**
 - Vyriausybė ar jos įgaliota institucija sportininkams ir jų treneriams už įstatyme nurodytus laimėjimus (olimpinių žaidynių 1–8 vietos; pasaulio ar Europos čempionatų 1–3 vietos; į parolimpinių ar kurčiųjų žaidynių programą įtrauktos rungties pasaulio ar Europos neįgaliųjų čempionatų 1–3 vietos; parolimpinių ar kurčiųjų žaidynių 1–4 vietos; specialiosios olimpiados žaidynių 1–3 vietos; universiados 1–3 vietos) skiria valstybės premijas ir nustato valstybės premijų dydžius. Valstybės premijų dydžiai sportininkams su negalia ir jų treneriams yra mažesni nei kitų sportininkų ir jų trenerių. Pagal valstybės mokamų premijų dydį iš 18 Europos Sąjungos valstybių narių Lietuva yra antra.
 - Vyriausybė 2022 m. gegužės 4 d. priėmė nutarimą Nr. 468, kuriuo padidino valstybės premijų sportininkams ir jų treneriams dydžius už parolimpinių ir kurčiųjų žaidynių 1–4 vietas, juos nustatant pusės atitinkamai už olimpinių žaidynių 1–4 vietas dydžio. Už parolimpinių ir kurčiųjų žaidynių 1 vietą nustatyta 1 525 BSI (64 050 Eur) dydžio valstybės premija (iki šiol buvo skiriama 458 BSI (19 236 Eur), už 2 vietą – 763 BSI (32 046 Eur) (iki šiol buvo skiriama 229 BSI (9 618 Eur)), už 3 vietą – 572 BSI (24 024 Eur) (iki šiol buvo skiriama 153 BSI (6 426 Eur)), už 4 vietą – 305 BSI (12 810 Eur) (iki šiol buvo skiriama 105 BSI (4 410 Eur)). Taip pat apsispręsta suvienodinti į olimpinių, parolimpinių ir kurčiųjų žaidynių programas įtrauktų rungties aukšto meistriskumo sporto varžybų (olimpinės, parolimpinės, kurčiųjų žaidynės, pasaulio, Europos čempionatai) valstybės premijų dydžius už to paties lygmens pasiekimus, tačiau prieš tai Sporto įstatyme nustatyti kriterijų dėl varžovų dalyvavimo į olimpinių, parolimpinių ar kurčiųjų žaidynių programas įtrauktoje rungtyje, siekiant, kad valstybės premijų dydžiai, dalyvaujant mažesniai varžovų skaičiui, būtų diferencijuojami (šiuo metu toks kriterijus nenustatytas). Suvienodinus valstybės premijų dydžius ir neįtvirtinus į olimpinių, parolimpinių ar kurčiųjų žaidynių programas įtrauktoms rungtims premijų dydžių diferencijavimo kriterijaus, susidarytų nelygybė tarp turinčių negalią sportininkų ir neturinčių negalios sportininkų, nes vieni sportininkai (neturintys negalios) teisę dalyvauti žaidynėse, pasaulio, Europos čempionatuose iškovoję dalyvaudami aukšto meistriskumo sporto atrankos varžybose, t. y. esant aukšto meistriskumo sporto varžybų atrankos sistemai, o kiti sportininkai (turintys negalią) – nesant aukšto meistriskumo sporto varžybų atrankos sistemos.
 - Valstybės premija šiai dienai skiriama jeigu už Sporto įstatyme nurodytų sporto varžybų sporto rungtyje, kurioje buvo pasiektas laimėjimas, varžėsi ne mažiau kaip 16 valstybių atstovai (ši sąlyga netaikoma į olimpinių, parolimpinių ar kurčiųjų arba specialiosios olimpiados žaidynių programas įtrauktoms rungtims) ir laimėjimas buvo pasiektas nurungiant ne mažiau kaip 1/3 varžovų.
 - 2019 m. valstybės premijoms skirta 109 tūkst. Eur, iš jų neįgaliųjų – 60,4 tūkst. Eur. 2020 m. valstybės premijoms buvo skirta 12,3 tūkst. Eur (dėl Covid-19 buvo atšauktos dauguma varžybų). 2021 m. valstybės premijoms išmokėti skirta 549,9 tūkst. Eur, iš jų neįgaliųjų sportininkų premijoms - 182,3 tūkst. Eur. 2022 m. valstybės premijoms numatyta 1 mln. Eur.

Kita:

- Sporto federacijoms aukšto meistriskumo sporto programose nėra numatyta galimybės valstybės biudžeto lėšomis finansuoti sporto organizacijų funkcijas išskirtinių sportinių gabumų turinčių vaikų atrankai ir rengimui.

- Nėra nustatyta, kad švietimo, mokslo ir sporto ministras turi nustatyti sumą, kurią viršijus galima būtų pretenduoti į finansavimą tarptautinėms aukšto meistriskumo sporto varžyboms Lietuvoje organizuoti. Nuo liepos 1 d. įsigaliosiančioje naujoje Sporto įstatymo redakcijoje numatyta, kad į tarptautinės sporto šakos federacijos kalendorių įtrauktų tarptautinių aukšto meistriskumo sporto varžybų organizavimas Lietuvoje bus finansuojamas švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka, skiriant valstybės biudžeto lėšų sporto šakų federacijų ar organizacijų pateiktiems tarptautinių aukšto meistriskumo sporto varžybų projektams. Šie projektai bus atrinkami konkursiniu būdu, taikant įstatyme nustatytus bendruosius vertinimo kriterijus, o ministras nustatys specialiuosius kriterijus ir detalizuos bendruosius kriterijus.
- Nacionalinei sporto agentūrai (toliau – NSA), pradedančiai veiklą nuo 2022 m. liepos 1 d., nėra numatyta funkcija vykdyti kituose įstatymuose pavestas funkcijas ir kt.

Projektų esmė, nauda. Siūloma:

- **Dėl valstybės stipendijų:**
- **Praplėsti valstybės stipendijų gavėjų ratą už tam tikrus sportinius pasiekimus.** Valstybės stipendijas papildomai gautų: paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių 7-8 vietos ir pasaulio neįgaliųjų čempionatų 4-6 vietos, olimpinių žaidynių 17-24 vietos, į olimpinių žaidynių programą įtrauktos rungties Europos čempionatų, Europos žaidynių 7-8 vietos, pasaulio ir Europos jaunimo neįgaliųjų čempionatų 2-3 vietos, pasaulio jaunimo čempionatų, jaunimo olimpinių žaidynių ir Europos jaunimo čempionatų 4-6 vietos.
- **Padidinti valstybės stipendijas sportininkams, kad jos dydis nebūtų mažesnis nei buvo mokama kartu su LTOK stipendija bei papildomai visiems jas didinti 3 BSI (126 Eur). Didžiausia valstybės stipendija būtų 57 BSI (2 394 Eur), mažiausia – 15 BSI (630 Eur).** Šiuo metu didžiausia 27 BSI (1134 Eur), mažiausia - 3 BSI (126 Eur). Valstybės stipendija, priklausomai nuo laimėtos vietos, būtų mokama 4 metus arba 2 metus, arba iki kitų tos pačios kategorijos tarptautinių aukšto meistriskumo sporto varžybų, kurios vyksta po tų tarptautinių aukšto meistriskumo sporto varžybų, kuriose buvo pasiektas tam tikras laimėjimas. Valstybės stipendijos mokėjimas bus nutraukiamas, jei sportininkas per 2 metus nuo tam tikro laimėjimo pasiekimo dienos nesudalyvaus bent vienoje įstatyme nurodytose tarptautinėse aukšto meistriskumo sporto varžybose.
- **Suvienodinti valstybės stipendijų, skiriamų turintiems negalią ir neturintiems negalios sportininkams, dydžius už to paties lygmens iškovotas vietas.**
- **Valstybės biudžeto lėšomis užtikrinti socialines garantijas sportininkams gaunantiems valstybės stipendijas** – sportininkai būtų draudžiami sveikatos draudimu (6,98 proc. nuo Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos (toliau - MMA), ligos (1,99 proc.), pensijų (8,72 proc.), motinystės (1,81 proc.) socialiniu draudimu nuo valstybės stipendijos dydžio, jei neturima draudžiamųjų pajamų. Už sportininkus, kurių draudžiamųjų pajamų suma per kalendorinius metus bus mažesnė už atitinkamų metų 12 MMA sumą, valstybės lėšomis bus sumokama trūkstama iki 12 MMA sumos socialinio draudimo įmokų suma.
- Valstybės stipendija sportininkui yra skiriama pasiekus atitinkamą laimėjimą ir yra siejama su pasirengimu ir sąlygų sudarymu dalyvauti aukšto meistriskumo sporto varžybose. Valstybės stipendijų tikslas yra sudaryti optimalias sąlygas sportininkui pasirengti ir atstovauti Lietuvai aukšto meistriskumo sporto varžybose. Nuo liepos 1 d. valstybės stipendijas mokės NSA.

Sportininkų valstybės stipendijų dydžiai

Siūlomas valstybės stipendijos dydis (BSI (42 Eur)) + papildomai socialinės garantijos (19,5 proc.) (sveikatos draudimas (6,98 proc.), ligos (1,99 proc.), pensijų (8,72 proc.), motinystės (1,81 proc.) socialinis draudimas)	Šiuo metu skiriamas valstybės stipendijos dydis be socialinių garantijų
--	---

Aukšto meistriskumo sporto varžybos	Iškovota vieta	Dydis, Eur	Iškovota vieta	Dydis, Eur
Olimpinių žaidynių	1–4	2 394 (57 BSI) + 423 = 2 817	1 2–3 4	1 134 (27 BSI) 966 (23 BSI) 882 (21 BSI)
Paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių	1–4		1 2–3 4	966 (23 BSI) 882 (21 BSI) 630 (15 BSI)
Pasaulio čempionatų	1–3		1 2–3	966 (23 BSI) 882 (21 BSI)
Pasaulio neįgaliųjų čempionatų	1–3		1 2–3	714 (17 BSI) 630 (15 BSI)
Olimpinių žaidynių	5–8	1 806 (43 BSI) + 332 = 2 138	5–8	882 (21 BSI)
Paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių	5–8		4–6 7–8	630 (15 BSI) -
Pasaulio čempionatų	4–6		4–6	714 (17 BSI)
Pasaulio neįgaliųjų čempionatų	4–6		4–6	-
Europos čempionatų, Europos žaidynių	1–3		1 2–3	882 (21 BSI) 714 (17 BSI)
Europos neįgaliųjų čempionatų	1–3		1 2, 3	630 (15 BSI) 546 (13 BSI)
Olimpinių žaidynių	9–12	1 554 (37 BSI) + 293 = 1 847	9–12	714 (17 BSI)
Pasaulio čempionatų	7–9		7–8 9	714 (17 BSI) 630 (15 BSI)
Europos čempionatų, Europos žaidynių	4–6		4–6	546 (13 BSI)
Olimpinių žaidynių Pasaulio čempionatų	13–16 10–12	1 470 (35 BSI) + 280 = 1 750	13–16 10–12	630 (15 BSI)
Olimpinių žaidynių (jei dalyvavo atrankos varžybose)	17–24	1 302 (31 BSI) + 254 = 1 556	17–24	-
Pasaulio čempionatų	13–16		13–16	546 (13 BSI)
Europos čempionatų, Europos žaidynių	7–8		7–8	-
Pasaulio jaunimo čempionatų	1–3	840 (20 BSI) + 182 = 1 022	1 2–3	378 (9 BSI) 210 (5 BSI)
Jaunimo olimpinių žaidynių			1 2–3	378 (9 BSI) 210 (5 BSI)
Europos jaunimo čempionatų			1 2–3	210 (5 BSI) 126 (3 BSI)
Pasaulio jaunimo neįgaliųjų čempionatų Europos jaunimo neįgaliųjų čempionatų			1 2–3	126 (3 BSI) -
Pasaulio jaunimo čempionatų Jaunimo olimpinių žaidynių Europos jaunimo čempionatų	4–6	630 (15 BSI) + 149 = 779	4–6	-

- 2022 m. liepos–gruodžio mėn. bus apie 75–80 sportininkų be negalios, kuriems bus mokamos valstybės stipendijos. Šių sportininkų valstybės stipendijoms 2022 m. sausio–birželio mėn. bus išmokėta 315,5 tūkst. Eur, o liepos–gruodžio mėn. – 708,6 tūkst. Eur. Prognozuojama, kad 2022 m. iš viso neturintiems negalios sportininkams valstybės stipendijoms išmokėti reikės 1 094,3 tūkst. Eur. Šiuo metu valstybės stipendijos mokamos 43 turintiems negalia sportininkams. Tikėtina, kad turinčių negalia sportininkų, gaunančių valstybės stipendijas skaičius, 2022 m. liepos–gruodžio mėn. bus 57–60 sportininkų. Minėtų sportininkų valstybės stipendijoms 2022 m. sausio–birželio mėn. bus išmokėta 207 tūkst. Eur, o 2022 m. liepos–gruodžio mėn. - 695,2 tūkst. Eur. Prognozuojama, kad 2022 m. iš viso turintiems negalia sportininkams valstybės stipendijoms išmokėti reiks 902,2 tūkst. Eur. Sveikatos draudimo įmokoms sumokėti iš Ministerijos asignavimų bus skirta apie 21,2 tūkst. Eur, pensijų, ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokoms – apie 102 tūkst. Eur.

Dėl valstybės premijų:

- **Įtvirtinti kriterijų dėl valstybės premijų už į olimpinių, parolimpinių ar kurčiųjų žaidynių programas įtrauktoje rungtyje pasiektus sportininkų laimėjimus dydžių diferencijavimo. Nustatomas 12 varžovų rungtyje konkuravimo kriterijus.** Tokiu atveju maksimalaus Vyriausybės nustatyto dydžio valstybės premija būtų skiriama sportininkams ir jų treneriams, kai į olimpinių, parolimpinių ar kurčiųjų žaidynių programas įtrauktoje rungtyje varžėsi ne mažiau kaip 12 varžovų, išskyrus atvejus, kai tarptautinė sporto šakos federacija apribotų varžovų skaičių. Vyriausybė už tokį pasiektą laimėjimą nustatytų mažesnę valstybės premijos dydį tokiomis proporcijomis, kiek varžovų trūksta iki 12. Kai tarptautinė sporto šakos federacija apribotų varžovų skaičių, nustatydama mažesnę kaip 12 varžovų skaičių, tačiau varžybose dalyvautų mažesnis nei nustatytas varžovų skaičius, Vyriausybė už tokį pasiektą laimėjimą nustatytų mažesnę valstybės premijos dydį tokiomis proporcijomis, kiek varžovų trūksta iki tarptautinės sporto šakos federacijos apriboto varžovų skaičiaus.
- Suvienodinus valstybės premijų sportininkams ir jų treneriams dydžius, prognozuojama, kad 2025 m. valstybės premijoms reikės 1 764 683 Eur.

Kiti pakeitimai:

- Pakeisti tarptautinės sporto šakos federacijos sąvoką, nurodant, kad tarptautinė sporto šakos federacija ne tik pasaulio mastu, tačiau ir Europos mastu nustato pagrindines sporto šakos taisykles. Atitinkamai nurodant pasaulio ar Europos tarptautinę sporto šakos federaciją, siūloma patikslinti ir kitus Sporto įstatymo straipsnius. Toks siūlymas teikiamas atsižvelgiant į tai, kad kai kurie tarptautiniai aukšto meistriškumo sporto renginiai būna įtraukti tik į Europos tarptautinę sporto šakos federaciją (pvz., Europos čempionatai).
- Sudaryti galimybę sporto šakų federacijoms ar organizacijoms aukšto meistriškumo sporto programos lėšomis finansuoti veiklas susijusias su išskirtinių sportinių gabumų turinčių vaikų atranka ir rengimu. Sporto šakų federacijos įgyvendindamos šią funkciją turės sukurti gabių ir talentingų vaikų paieškos, atpažinimo ir rengimo sistemos modelį. Siekiama, kad išskirtinių sportinių gabumų turintys vaikai nuolat papildytų sporto šakų federacijų nacionalines rinktines ir būtų motyvuoti siekti sportininko karjeros.
- Pakoreguoti į tarptautinės sporto šakos federacijos kalendorių įtrauktų tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų Lietuvoje finansavimo reguliavimą nurodant, kad bus finansuojamos tik tokios varžybos, kurioms organizuoti prašoma valstybės lėšų suma viršys švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytą sumą ir kurių poreikiui organizuoti pritars Nacionalinė sporto taryba.
- Siekiant susisteminti valstybės sporto politikos įgyvendinimą, nustatyti, kad visus Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamus sporto projektus nuo 2023 m. sausio 1 d. administruotų vienas juridinis asmuo – NSA.

Nauda: padidintos stipendijos sportininkams ir suvienodinti jų dydžiai negalią turintiems sportininkams ir sportininkams be negalios; praplėstas jų gavėjų ratas.

Derinimas. Projektai derinti su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Finansų ministerija, patikslinti įvertinus Sveikatos apsaugos ministerijos ir Teisingumo ministerijos pastabas.

Projektai taip pat tikslinti pagal sporto organizacijų teiktas pastabas ir pasiūlymus, t.y. Nacionalinės sportininkų asociacijos, Lengvosios atletikos federacijos, Lietuvos paralimpinio komiteto, Lietuvos kurčiųjų sporto komiteto, Lietuvos aklųjų sporto federacijos ir Lietuvos neįgaliųjų sporto federacijos. Lietuvos tautinis olimpinis komitetas, Lietuvos sporto federacijų sąjunga, Nacionalinė sporto federacijų asociacija pastabų ar pasiūlymų nepateikė.

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektai siejasi su Vyriausybės programos projekto „Fizinį aktyvumą ir aukštą meistriškumą užtikrinanti sporto sistema“ nuostatomis (orientuodamiesi į aukštus profesionalaus sporto rezultatus, susitelksime siekdami įgyvendinti aukšto sportinio meistriškumo programų pagrindinius tikslus ir uždavinius, sudarydami reikiamas pasirengimo sąlygas sportininkams ir jų treneriams; numatysime papildomą valstybės aukšto meistriškumo sporto programos finansavimą, taip sudarydami galimybes mūsų šalies sportininkams sėkmingai pasirengti ir konkuruoti svarbiausiose aukščiausio lygio tarptautinėse varžybose; daugiau dėmesio skirsime nacionalinių sporto šakų federacijų aukšto sportinio meistriškumo programoms, skirtoms vaikų, jaunių, jaunimo ir elito sporto plėtrai, užtikrindami sportininkų rengimo sistemos tęstinumą).

Dalykinio vertinimo išvada. Teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Siekiant užtikrinti visų sportininkų gaunančių valstybės stipendiją socialines garantijas, siūlytina teikiamame Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte numatyti „pridraudimo“ valstybės lėšomis atvejį, kai sportininkų gaunama valstybės stipendija būtų mažesnė nei MMA. Tokiu atveju pensijų, ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokos, jei sportininkas neturi draudžiamųjų pajamų, turėtų būti skaičiuojamos ne nuo sportininko gaunamos valstybės stipendijos, bet nuo MMA.
2. Abejotini Sporto įstatymo 18 str. 6 d. siūlomi pakeitimai, kuriais koreguojamos nuostatos susijusios su tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų Lietuvoje finansavimu. Pakeitimais siūloma nustatyti, kad tarptautiniai aukšto meistriškumo sporto renginiai galėtų būti finansuojami tik jei prašoma valstybės lėšų suma viršytų švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytą sumą ir kurių organizavimo poreikiui pritartų Nacionalinė sporto taryba. Visų pirma, neaišku, kuo remiantis ministras nustatytų tokią sumą ir kaip būtų vertinama riba, nuo kurios tarptautinės aukšto meistriškumo varžybos jau negalėtų būti finansuojamos. Be to, jei tokiu būdu yra siekiama finansuoti tik „brangias“ tarptautines aukšto meistriškumo sporto varžybas, manytume, kad ne visais atvejais brangiai valstybei ar sporto šakos federacijai kainuojantis renginys bus teikiantis daugiausiai naudos sportininkui, pačiai sporto šakos federacijai ar valstybei (pvz., Lietuvoje 2021 m. vykusiam FIBA Eurobasket 2022 m. atrankos turnyrui iš valstybės biudžeto buvo skirta tik 30 tūkst. Eur; tam tikrais atvejais tik su atitinkamų varžybų Lietuvoje organizavimu sportininkai įgyja teisę jose dalyvauti ir nebūtinai tokių varžybų biudžetas turi būti didelis. Be to, pvz., vienai „mažabiudžetei“ federacijai toks renginys gali būti per sudėtingas įgyvendinti, tai kodėl tokiu atveju valstybė negalėtų prisidėti prie jų organizavimo ir pan.). Taip pat nėra aišku, kaip būtų sprendžiama situacija, kai pvz., ministrui nustačius tam tikrą sumą pasitaikytų proga Lietuvai organizuoti iš ties svarbias ir naudingas tarptautines varžybas, tačiau jos nesiektų ministro nustatytos sumos (pvz., trūktų 1 ar 10 Eur) ir pan. Siūlytina įvertinti pateiktas pastabas.
3. Siūlytina Projektų teikime pateikti informaciją, ar NSA, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba bus pasirengusios nuo 2022 m. liepos 1 d. įgyvendinti naujas funkcijas susijusias su sportininku socialinių garantijų užtikrinimu (ar pakankamas laikotarpis, ar NSA turės tam žmogiškuosius išteklius ir pan.). Taip pat nurodyti kodėl sveikatos draudimo įmokas sumokės NSA, o socialinio draudimo – Ministerija (gal būtų tikslinga pavesti tai atlikti vienai institucijai – NSA?).

4. Projektų aiškinamajame rašte pateikti argumentaciją, kodėl sveikatos draudimo įmokas bus skaičiuojamos nuo MMA, o ligos, pensijų, motinystės socialinio draudimo nuo valstybės stipendijos.
5. Siūlytina įvertinti, ar nereikia siūlomai papildyti Sporto įstatymo 23 str. 3¹ d. (12 varžovų rungtyje konkuravimo kriterijus) nustatyti kitokios įsigaliojimo datos (ne nuo 2022 m. liepos 1 d.), kadangi Projektų aiškinamajame rašte teigiama, kad pakeitimai, susiję su valstybės premijų dydžių suvienodinimu, turėtų įsigalioti nuo 2025 m. sausio 1 d., t. y. pasibaigus 2024 metų Paryžiaus vasaros olimpinėms žaidynėms. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad nenustačius kitos įsigaliojimo datos, o nuo 2022 m. liepos 1 d. įsigaliojus siūlomam 12 varžovų rungtyje konkuravimo kriterijui ir iki to laiko nepadidinus į paralimpinių ir kurčiųjų žaidynių įtrauktų rungčių pasaulio, Europos čempionatų valstybės premijų dydžių jie galimai būtų dar mažesni nei yra šiai dienai nustatyti.
6. Projektų aiškinamajame rašte pagrįsti siūlomą įtvirtinti 12 varžovų rungtyje konkuravimo kriterijų, kadangi nepaaiškinta, kodėl pasirinkta 12 varžovų (kodėl ne 11, 10 ar pan.). Taip pat manytume, kad Projektų aiškinamajame rašte nekorektiška teigti, kad būtent dėl 12 kriterijaus apsispręsta Vyriausybėje. Be to, siūlytina išsamiau atskleisti siūlomą valstybės premijų dydžio diferencijavimo modelį (kartu su siūlomo reguliavimo pavyzdžių pamodeliavimais ir konkrečiais skaičiais), nes nėra aišku kokiomis proporcijomis būtų mažinama valstybės premija jei rungtyje būtų varžėsi mažiau nei siūlomas nustatyti varžovų skaičius ir kokie tuomet būtų valstybės premijų dydžiai.
7. Atkreiptinas dėmesys, kad jeigu bus priimti Sporto įstatymo ir kartu pateikti lydintieji įstatymų projektai, švietimo, mokslo ir sporto ministras iki 2022 m. birželio 30 d. turės patvirtinti, nemažai poįstatyminių teisės aktų, todėl Ministerija turėtų užtikrinti savalaikį jų parengimą ir priėmimą.

Dėl Projektų aiškinamojo rašto koregavimo:

- Vyriausybei 2022 m. gegužės 23 d. patvirtinus 46 Eur BSI (įsigalios nuo birželio 1 d.), patikslinti aiškinamajame rašte nurodytus visus valstybės premijų, valstybės stipendijų dydžius, nes jie susieti su BSI, ir pakoreguoti visus su tuo susijusius skaičiavimus (socialinių garantijų sumas, reikalingą prognozuojamą lėšų poreikį ir kt.);
- patikslinti kokioms konkrečiai turinčioms negalią sportininkų grupėms ir už kokias varžybas bus suvienodinamos valstybės premijos, nes tai palies tik į paralimpinių ir kurčiųjų žaidynių programą įtrauktas rungtis, o rašoma apie negalią turinčius sportininkus (5 psl., paskutinė pastraipa). Taip pat patikslinti laimėjimo už trečią vietą sumą, nes ji neteisingai nurodyta (6 psl., 1 pastraipa);
- patikslinti, kad sveikatos draudimo įmokos bus mokamos nuo MMA, o ne nuo valstybės stipendijos dydžio (8 psl. 3 pastraipa; 12 psl. 3 pastraipa); taip pat prireikus perskaiciuoti ir 13 p. patikslinti reikalingą lėšų poreikį sveikatos draudimo įmokoms sumokėti (atsižvelgiant į BSI, ir įmokų bazę - MMA);
- papildomai pagrįsti, kodėl atsisakoma neterminuoto valstybės stipendijos mokėjimo, nes grindžiamas tik siūlymas dėl valstybės stipendijos mokėjimo nutraukimo jei sportininkas per 2 metus nesudalyvavo atitinkamose tarptautinėse aukšto meistriškumo sporto varžybose;
- patikslinti nurodytus valstybės stipendijų jaunimo amžiaus grupių sportininkams dydžius, nes neatitinka Sporto įstatyme nurodytiems dydžiams (10 psl. 3 pastraipa; 11 psl. 1 pastraipa);
- aiškinamojo rašto 13 p. paskutinėje pastraipoje, be to, kad nurodytas lėšų poreikis 2025 m. turės koreguotis atsižvelgiant į patvirtintą didesnę BSI, tačiau taip pat reikėtų koreguoti atsižvelgiant ir į tai, kaip bus apsispręsta dėl 12 varžovų konkuravimo kriterijais įsigaliojimo datos (reikėtų nurodyti preliminarų lėšų poreikį ir nuo tos datos, nuo kurios bus numatytas minėtos nuostatos įsigaliojimas).

tel. 8 706 63 741, el.p. aiste.zedelyte@lrv.lt